

2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Σεπ. 1969 / Μενούρα 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κεφαλόπολις)..... *Luxemburg*
 (παλαιότερον ονομα: *Βεργούνιον*), Ἐπαρχίας .. *Τάγματον*
 Νομοῦ .. *Ταυτίδον*.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .. *Εὐδομά*
 Πράγμαν..... ἐπάγγελμα .. *Πιδασιαρίστα*
 Ταχυδρομική διεύθυνσις .. *Ταυτίδον*.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον... *31*.....
3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονομα καὶ ἐπώνυμον .. *Αγραδίας* .. *Καροφεριάς*,
Οικιάς, *Βαρρίους*, *Σιωνίας* .. *Φιλίους*,
 ἡλικία. *60-70-80* γραμματικαὶ γηώσεις .. *τερεπίδοιβα*, *τοῦ*
Δημοτ. .. *έρχομεν* τόπος κατοικηγῆς .. *Κινέζη* -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ πρωωΐζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; .. *Διεύ.. ρεύματα.. γεωργικέριας*
 ιερκούχαι -
 'Υπῆρχον αὐται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; .. *Επιζητάσσοντα* -
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκουν ὡς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς' β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἡ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας' δ) εἰς μονάς κλπ.
 Ειρήνης.. Εραλ.. φυριών ..
- 3) Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; .. *Νατ* -

- β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Μόνον εἰς τὴν Γεωργίαν

- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) άσχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποίοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκλητον τὴν οικογένειάν των ;

Τέλον Σινάρχοντα θοιούστα τελών

- 2) Πῶς ἐκαλούντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα);

- 4) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ ἔργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμα-
τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι᾽ ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ
προήρχοντο οὗτοι ἡσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν
ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

- 5) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί,
ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ γέναι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι᾽ ἀνεύρεσιν
ἔργασίας ; *Εργαζούσια μάρον τελονεύτης*

Τάισσον τελονεύτης

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται. *Δερματοῦ* ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πρα-
ματευτάδες (έμπτοροι) κλπ. ;

Τέλον φίλων γραμματίαν

- δ'. 1) Πᾶς ἔλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

*Μὲν γινέται... ποιερος... δοῦν, ἀργαν
αἴροντας... ποιε... παστον... τοι
παραμέτρος... περιτά... δούν... περιεργότ...*

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; 80..... 1925

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 800..... 1930

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποιὰ κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμή-
θεία αὐτοῦ?

*Μονόφτερο... αὖτε... ποιει... γραμματα... παι-
δεις...*

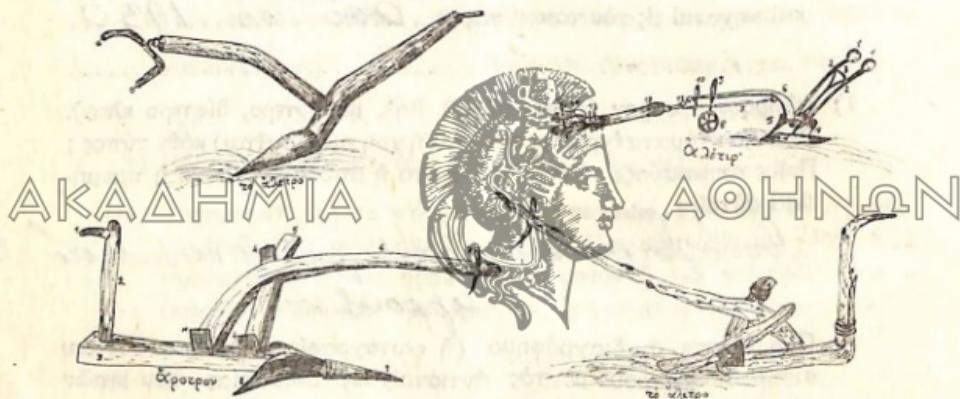
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογράφιαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); 800..... 1950
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ 800..... ποιεργία.....

- 4) Μηχανή δεσμάτων τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Δέν. μεσόρρει*
- 5) Μηχανή ὀλωνισμοῦ *Δέν. μεσόρρει*
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιοὶν ξύλινον ἄροτρον
- Ξύλινον ἄροτρον... οὐδέποτε, αὐτοῦ γένος εἰδιάνος
θεργητὴν οὐδέποτε, αὐτοῦ τοῦ οὐδέποτε γένος εἰδιάνος.*
-
- 2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σῆμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ιχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὁνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *Δέν. μεσόρρει. οὐδέποτε. ξύλινον*
2. 7. 12.
3. 8. 13.
4. 9. 14.
5. 10. 15.

(1) Εὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρῳ ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ἔυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιθάνια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

Μιαζ μαρράνη.

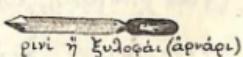
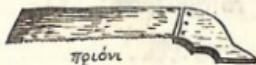
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *Κατακόρυφον*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΓΗΝΟΝ

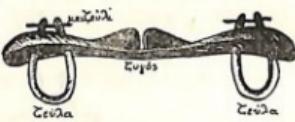

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἄριδι, ἄρνάρι, ἔυλοφάτι κλπ.)

*σκεπάρνι, πριόνι, ἔγχοφάτι μαι
.... ουαριότι πολλαράνι....*

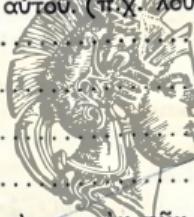
- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὅνος ... *βόες καὶ άλλα ζῷα*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο ζῷα ἢ ἐν ; *βόγονες μήτρα, αρρενότεκτες* ...
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... *Bebalues-*

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύναμάσσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσσατε ίδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

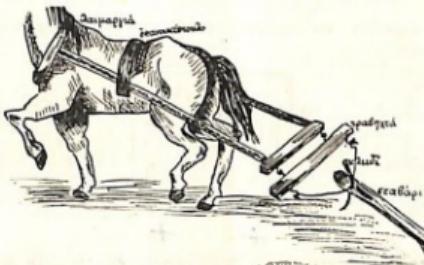
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὃ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάσσατε αὐτόν).

Πρόμα - (εἰς γίρον)

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *περ. 86. 19. 30*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὁργώνει παλαιότερον (ἢ στήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ιδιοκτήτης
τοῦ ὀχροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) θυμός. Σημειώσατε ποιῶν
ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ?

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
τοῦ ἀρρώνος καὶ αργούς ἐγράψαμεν.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

.....
.....
.....

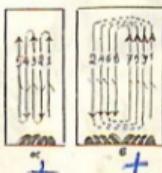
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. μὲν οὐειά
.....
.....

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργός τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὅργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

.....
.....
.....
.....

- 4) Σχεδιάστε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. 'Οργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἷ ὀργώνεται περιφερειακῶς ως εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποιὸν ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α , β) εἶναι ἐν χρήσι *εἰς* τὸν τόπον σας. Εὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωμάτος συνέδιαστε καὶ περιγράψατε αὐτὸν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργυμα τοῦ σφρου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόπι)
εἰς λωρίδας (θελ. σπόρες τὴ σποριές, ὑτάμες, σιστές, μεσφρούες
κλπ.);

M. & G. Geopress -

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; ... *Nαι* ...

6) Ποῦ ύπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά του σίτου και ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκοπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Σ.τα. Δ.Ο.γ.ν. Ζ.ρ.ε.ν.α

7) Ποιοι τρόποι ή είδη δργώματος (άροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον .(ή σήμερον). Δηλ. ή διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, θαυμάτως

Mé... té... vni... Gadea'.

Εις ποῖα δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

τέτοια

γ) Ἀροτριάσεις (όργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (όνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Τέτοια... Βρυμένα... Ένα... μέ... τέτοια... εργάσια
σπορά... μαί... τέτοια... δέρρεια... Αργεία...
τέτοια... εργάσια... φέρεια... Βρυμένα... τέτοια...
διβόλισμα... δι... διβόλισμα*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε όμοιως, ὡς ἀνωτέρω)

Ένα... Βρυμένα... εργάσια... βαθή... μαί... φοντού
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ένα... Έπεις

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀράβιστου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; *τέτοια* -

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἔδαφους ;

νατ. -

.....
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὅργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ ἐις τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον;

..... Μὲ δὲ ἀγάλην -

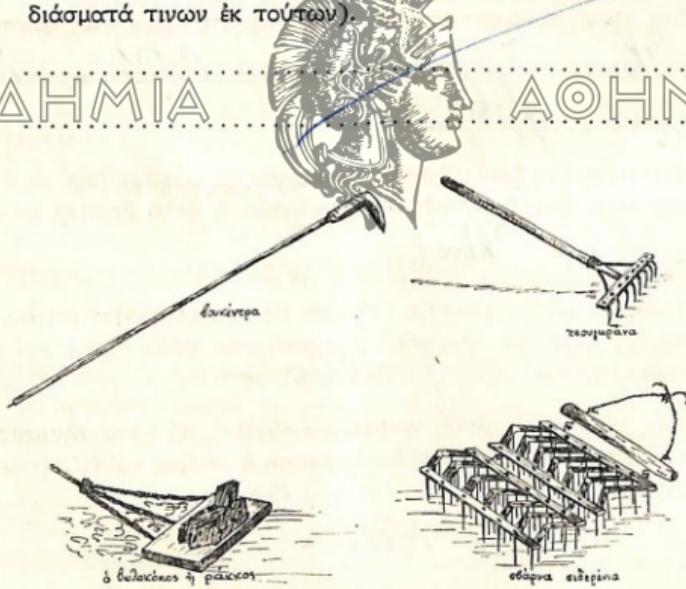
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Nai -

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ὅγρου ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπή κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἀνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ὅγρου ἢ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..... *Todora*

- 6) Ποια πρόσωπα βοήθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ δργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἔργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν.

Οἱ... λοιδοί... ψέρφοι... τεργάλει... μαίγη... τεργαστα... ταν... συνέργοια -

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Σανθ... δει... καλλιεργεύειναι... οδρα* **ΑΟΗΝΩΝ**

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Οδα... μένουσ... δε... λαρανάδαιον..

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πραστίες (βραγιές) καὶ ἄλλως.

? Εγ υπενίωντο τας αργαλια -

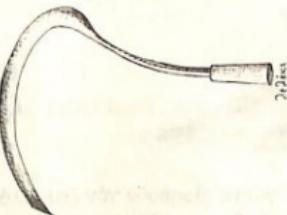
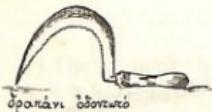
B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἑθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ σνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μέτα δρεπάνι.

'Εὰν ἡσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίστης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργα λειτὰ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπαναν ἢ μὲ ποια ἄλλα ἔργα λειτα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ κόσσα.

- 3) Ἡ λεπτὸς (δηλ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὁδρυνωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
οδορυνωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (Σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;

μέτα δρεπάνι.

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Η... Βιομηχανία*
- 6) Ὡτὸ παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀικόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χειρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) *'Οχι -*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὄψις ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνιον ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐδε... Ξύρα... γρότα... μαζί... ἀνα...*

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μενον) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λεγονται).

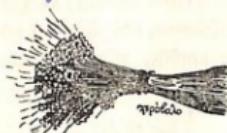

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστας ἄλλα περόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβιολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ... ιδιοι... οἱ... δραγματαί... -*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὄμοι; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τοσοοδέσμοι ται... 4-5. σηριεύσ. με -*
γι... ρε... τελ... αδβιν... μετεύδοσται -

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές .

?
Αγκαλιές —

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναικεῖς ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ὡς ἐπαγγέλματιαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπουν καὶ ποῖον :

?
Ἄνδρες... μεσό... τόπου... χρήσεων...

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ὕποκοπτήν (ξεκοπῆς). Πότα ἦτο ἢ ἀμοιβὴ εἰς χρήματα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸν ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ πάροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπουν οὓς δινοματολογίαν).

?
Μεί... ἡμερομίσθιον, εἰς χρήματα μετά...
ὑποκοπής... φαγητοῦ...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναικεῖς ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδια τῆς ἀριστερᾶς, κατά τὸν θερισμόν ; Ἐπίστης κατά τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των) ;

?
Οχι —

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Megajea aquatica St. Orlas.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

Dev. topografieen.
Trop. regioen. endem. aeropoden
en bivalv. Kamabita.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμινουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸς σταυροειδῆς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἥψαθιν, τὴν διποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομέρως όπου θηλάρχει σχετικόν τη σίλλο τι
θέματα.....
T. *... περισσότεροι από την απόβαση της*
... *flvetas. Στον*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΙΑΡΧΕΙ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ή άλλο τι θέματος

δ. Τὸ δέσμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἔγινετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἐπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;

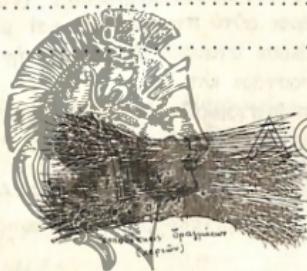
...Refrigeres...feld...oder...deutschland

2) Πῶς έγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ώς χεριές, ἀγκαλίες ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδίασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιον φέρει... γένεται... μὲ σέμα
ἀπό... τα... ίδια... τα... σλάγνα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΩΗΝΩΝ

3) Τὸ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκνετρώνοντο εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκνετρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Αφήνονται... εἰς... τὸ χωράφι... γαί...
φέρεται... 1-2. μέτρα... μεταφέρονται.
Εἰς... τα... αγίνε.....

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς παστάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Ἀνέβαστε.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

*Δέος... φοράφ... τὸ... ἔτος... τού... φύγανδος
καὶ... δὲν... Φελερονάριου-*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπτάνη, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπτάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.

Μὲ... σκαπτάνη.-

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διοιτροφὴ τῶν λάσιων κατά τὸν χειμῶνα μὲ ἔπρατο χόρτο (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον), Εαν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ.....

*Ναί - Κάβεται... τὸ... κάσαν καὶ σκύριον
καὶ... τὸ... φυράγιον, Οἷον γυραδή... ἢ
ιδανούσ... ορειδώνα, οὐδὲ παρατριψεωτικόν
μη... τείνει... μιαδύτερα... Επούλα... φυράγιον τὸ
μηδεδικόν*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Τὸν θυρατήρα... μη... κόσσαν-*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Μαργιάρα

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφοράς εἰς τὸ ἄλώνι

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινας τούτους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν;

Τοπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

- 3) "Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλου χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλώνι;

Υπῆρχεν ανέκαθεν ἄλώνι

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποιάν θέσιν;

Εντὸς οικού τῆς οἰκίας αέρινον τόπον

- 5) Τὸ ἀλώνι ᾄνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ᾄνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Kai... τὸ... μίαν... καὶ... τὸ... περισσότεράς

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

*Επίνερον
μίλιαν... λέκ... ἀρχωνδρόνιο... μηδανίν... καὶ... ἀρχήν
ἀριστού... μετά... τὸν... δεροφίον...*

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος) πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες). (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Τὰ... ἀριστού... μετά... τὸν... δεροφίον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΩΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστὸν ετοῦ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου) καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυαροῦ τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν καὶ ἀχύρων).

*Γιά... μετίματος... μέσαραν... καὶ... ν. !
ἀριστού...*

- 9) Ἡ ὥστις ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνισμοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὧρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

"Οχι -

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἡ οἰονδήποτε ἄλλον.

.....Γέραις... αιών... γένεσις... μέρη...
Γά! ολάχα... εραστ... Γά! μέρα...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ζῷων (βοῶν, πίπτων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ὄχυροις τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ πειθέρομένων ζῷων (βοῶν, πίπτων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ ἔγχινος στῆλης ὑπὸ μέτρων (μαλευμένος στηγερός, στρούλουρας, διουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὅποιουν ἔξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ αὐτοτέρῳ σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ακρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γυρεῖς», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

.....Γέρα! Γά! μέρα... δέν... χρησιμο...
ιαλώνισμα... ξέδω...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διά τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διά σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἑνα ἡ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἵχνογραφήματα).....
.....Αἰθ. αὶ Ζερσών εἶναι Λέρνων

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ώπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπῆρῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔχαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίσου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ὅλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Πλαγαιόθερα... θερισμοίσι. ε.το.γ. δουκάνα. ειμέρεσιν... θύε-

- δ) Άπο ποίαν ώραν τῆς ήμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;

.....
.....
.....
.....
.....

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργα λεία είναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

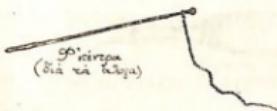
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δόποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς;

.....
.....
.....

- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόθεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὐτῇ βουκέντρι' ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχέδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

.....
.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. ('Εν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν
.....
.....
.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)
-

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς οἱ ἴδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνιστοί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. ποσπάνιδες, καλούμενοι ἀλωνισταίς καθ' ἄγωγας), οἱ ὅποιαι εἶχον βάσια τὴν ἀλογα καὶ ἀνελαύθανοι τὸν ἀλωνισμὸν

ΑΚΑΔΗΜΑΙΑ ΛΑΟΗΝΩΝ
Συνιδεύτω αἱ γάστερες τοιούτων
τὰ ιδιαίτερα ζῶα.

.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) μὲν ἀλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ο Κόπτανος

.....

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

Φυσικός... συγκριτικός μήκος 0,40-0,50 μ.
μηχανορυθμός

.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου?
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)

? Egineto... εἰς τὸ ἄλων...

'Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο' μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; 'Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἀλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

..... παραγωγῶν

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
'Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἑδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

..... Πῶς αὐδιαφ... μετ... τοῦτο... βδανοῦ,
Μη... οὐραῖς, μαὶ... αἰσθηταῖς... καὶ... τοῦ
ἀσωματικοῦ τοῦτο... επαρεστ... -

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἔτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποιᾶ;
- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας;

..... Φέν... αυτούδιγλα... καὶ... βραγούδατ... -

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

1955

~~ΑΚΑΔΗΜΙΑ~~ ~~ΕΠΙΦΑΝΙΑ~~ ~~ΑΟΓΗΝ~~
*εργατικής γενιάς αργαταί μεταβατικής
β'. Λιχνισμα*

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποιῶν ἐργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα: πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι)
καὶ ποιῶν τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Τό... φεύγεια... επωνυμίειο... μὲν... γέργινο...
φέύγειρε -

‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μάχαιρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο . . .

Σηρόγυρον, δέν... παρφάνεται... μάχαιρα.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο . . .)

Μὲ! φτυάρι . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικά εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Kou! αι! αι! . . .

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὡστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Κόμπια..., Μὲ... δρυφόνι . . .

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντάται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθιούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

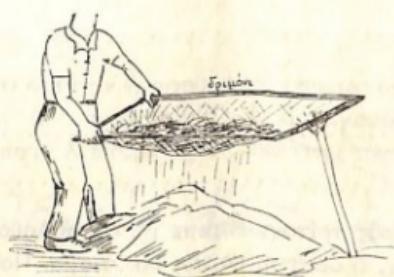
Νέα... αριθμόνει...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ὅπου κρυνούμενων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ δπάς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σῆμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ψίλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

..... Καρπός γυναικείως διὰ σαρινίδρου

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ως ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλείον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποιά ἡ μορφὴ του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλείον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), εἴτε οὐδὲν; Δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

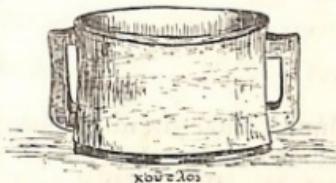
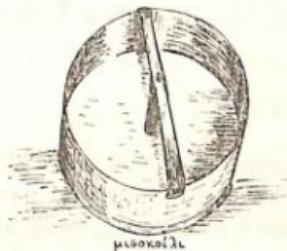

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) "Α λ λ α ἔ θι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

- γ'.1) Ποιαὶ δόφειαι πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποιά ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς δύκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ καὶ ἵχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

- 2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἴχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Μισθωτόι γένοι -

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Ἐν ταῖς τεκναῖς οἰκίαις -

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ;

Eis... Ταύ... Φύγοντα.

- 5) Πώς έγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατά τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπό τοὺς καλυτέρους στάχυς ἡ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

? ταύ... τούς... επαγγείροντες... σάχυς -

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πιλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . . .

Πλεκτὴ -

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὔτη ; Ποίον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται πρὸ τοῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποσοῦ χρόνου ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

23^η Ιουνίου

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποιὸν μέρος ; . . .

Τιν... λαροφόρων... τού... λεπτού...
καλά... ταύ... 8 μ.μ., εἰς... λαμπτήρα...
ερέβ... επρωταΐδη... μέρη -

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
.....
φανός.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποτος ἄλλος ;

.....
Παιδιά -

2) Ποιος ή ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

.....
Τέφραντ αἰδός βίν αἰγαίας βίν -

3) Πῶς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
*Κατόπιν αντενοίσαις... αἰδός... λεπτόγυνος...
τερψηρατ-*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

.....
Θέρνθος μαι φυλαγματία -

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

.....
Πηδήματα μαι χοροί -

- 3) Τί καίσονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

...Goga

- 4) Καίονται (ή έκαιόντα) δύοιώματα π.χ. κατά τὸ Πάσχα δύοιώματα τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ex. 1 -

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφή του έθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

